

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Marcela CHMAROVÁ

Obor: ČJ - SV

Název práce v českém jazyce: Aktivity před četbou, při četbě a po četbě při práci s textem ve výuce literatury na 2. stupni ZŠ

Název práce v anglickém jazyce: Activities before reading, during reading and after reading when working with text in teaching literature in grades 6-9

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Hausenblas

Oponent práce: Mgr. Štěpánka Klumparová, Ph.D.

Autorka diplomové práce si vytkla za jeden z cílů zjistit, zda a v jaké míře učitelé na 2. stupni základní školy plánují hodiny na základě konstruktivistického modelu, který počítá s aktivitami před, při a po čtení. Dále se zaměřila na konkrétní aktivity, které učitelé v jednotlivých fázích hodiny využívají. Sledovala, zda existuje souvislost mezi upřednostňováním konstruktivistického způsobu plánování hodin literární výchovy a aktivním zapojením do dalšího vzdělávání učitelů (studiem metodické a didaktické literatury, návštěvou vzdělávacích kurzů). Autorka také věnovala pozornost výukovým materiálům (především čítankám), které jsou na ZŠ hojně využívány, a analyzovala je z hlediska výběru textů a nabízených aktivit. Zajímalo ji také, zda se na českém trhu vyskytují čítanky, které reflektují konstruktivistický princip učení, tedy ve kterých jsou aktivity členěny do oněch tří výše zmíněných fází. Většinu cílů se autorce podařilo naplnit, ačkoliv se o tom ve své práci nerozepisuje.

K naplnění cílů jistě přispělo to, že autorka prostudovala velké množství nejnovějších odborných publikací, které se týkají čtenářské gramotnosti, čtenářských dovedností a strategií (z teoretické části práce je zřejmé, že autorka si uvědomuje, že pokud nemá jasně vymezený a ukotvený pojem čtenářské gramotnosti a jejich jednotlivých složek, nemůže se pouštět do promýšlení a popisování aktivit, které mají přispívat k jejímu rozvoji) a konstruktivistického pojetí výuky literární výchovy. Ocenění hodná je i skutečnost, že se autorka opírala i o několik cizojazyčných internetových zdrojů.

Autorka čtenáře seznamuje s výsledky českých žáků v rámci výzkumu PISA (z roku 2009) zaměřeného na čtenářskou gramotnost. Zabývá se také tím, jak se čtenářskou gramotností a jejími složkami zachází RVP ZV. K oběma dokumentům autorka zaujímá kritický postoj, ukazuje, v čem jsou pro učitele z hlediska rozvoje čtenářské gramotnosti přínosné, co bych v nich mohl učitel postrádat.

Velkou předností této práce je skutečnost, že ji Marcela Chmarová obohacuje svými zkušenostmi (sama aktivně učí) a zkušenostmi svých kolegů,

postřehy z praxe a výroky svých žáků. Text práce tak získává na autentičnosti.

Autorčíným záměrem zřejmě bylo vytvořit odbornou metodickou publikaci určenou pro učitele. O tomto jejím záměru svědčí nejen doporučené dostupné publikace týkající se vybraných témat, konkrétní návrhy na řešení určitých situací, na překonání překážek na cestě k zavedení konstruktivistického způsobu učení, ale i snaha teoretické poznatky dávat do souvislosti se školní praxí (např. při popisu jednotlivých rovin čtenářské gramotnosti nabízí ukázky toho, pomocí kterých metod lze rozvíjet odpovídající čtenářské dovednosti). V své práci autorka poukazuje na neoddelitelnost čtení a myšlení a čtení a učení, zdůrazňuje nutnost aktivního zapojení žáků do vyučovacího procesu (zkušenost ze čtení nelze pasivně „předat“) a v neposlední řadě poukazuje na význam čtení pro budoucí život a pro celoživotní vzdělávání každého z žáků.

V praktické části práce autorka provedla výzkumné šetření pomocí erudovaně sestaveného dotazníku. Nejprve si stanovila hypotézy, které následně ověřovala pomocí analýzy dat získaných v rámci dotazníkového šetření. Zjištěné výsledky autorka vyhodnocovala na pozadí své učitelské zkušenosti a prostudované odborné literatury. Ke cti autorky jistě slouží, že si uvědomuje omezení vybraného vzorku respondentů a upozorňuje na okolnosti, které mohly výsledky výzkumného šetření do jisté míry zkreslit. Pro čtenáře diplomové práce ovšem může být matoucí, že se autorka ke stanoveným hypotézám (a jejich ověření) vyjadřuje nahodile a neuspořádaně. Ke zvýšení přehlednosti této kapitoly by jistě přispělo, kdyby jedna samostatná podkapitola byla věnována shrnujícímu vyhodnocení jednotlivých hypotéz. Na straně 103 se v grafu č. 5 i v doprovodném textu objevuje položka (vyznačená v grafu světle modře), která nedává smysl, zdá se být neukončená: „čtenářská gramotnost je nezbytná, tyto formy práce“. U obhajoby by tedy autorka měla tuto položku vysvětlit, popř. uvést na pravou míru.

V závěru práce autorka bohužel nevyvozuje závěry ze zjištění, které přineslo výzkumné šetření, ani nereflektuje, zda došlo k naplnění stanovených cílů. Pro obhajobu tedy doporučuji, aby si autorka připravila ucelený přehled o závěrech výzkumného šetření (včetně hypotéz) - navrhuji, aby je dala do souvislosti s tvrzeními a návrhy, které v závěru práce uvádí - a o cílech diplomové práce a míře jejich naplnění.

Práce je promyšleně strukturovaná, jednotlivé kapitoly a podkapitoly na sebe logicky navazují, žádná se nezdá být výplňkovou či nadbytečnou. V práci se objevuje poměrně velké množství překlepů a drobných chyb (například: s. 21 - oběrovány, s. 22- úspěšnější, s. 35 - auomaticky atd.), které se autorce nepodařilo před vtištěním práce z textu odstranit.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou velmi dobře -výborně. O konečné podobě známky rozhodne obhajoba.

V Praze dne .....

.....

Podpis